

索非亚孔子学院

ИНСТИТУТ КОНФУЦИЙ В СОФИЯ

ISSN 1314-9601

2014年7月 / Юли 2014 г.

Брой 2
第二期

书海泛舟

“Гридесет и шестте страпери”
и “Нощни разговори край огнището”
в превод на Петко Хингов

中国与世界文化

Аурел Спейн – археологът,
който извади от пясъка историята
на две цивилизации

说古论今

Големите и малките послания на
Столичния музей в Пекин

当代中国

Предприемаческият дух е
все още жив в Китай

专题报道

Българските актьори в Шанхай
впечатляват с артистични умения
и психологическа дълбочина

文学角落

Хан Ю “Дискурс за учители”

教师沙龙

赵梦迪《我的太极课》
高伟《对国际汉语新手教师有效课堂管理的思考》

年轻人

“Гадателът” на Цю Юен и
вечните житейски въпроси

■ 新闻与活动

НОВИНИ И СЪБИТИЯ

- 6 匈牙利罗兰大学孔子学院中东欧汉语教师培训中心第一期培训 ✨ *Първи обучителен семинар за преподаватели по китайски език в Будапеща*
- 8 *Серия от открити лекции, посветени на 65-годишнината от установяването на дипломатически отношения между България и Китай*

■ 孔院八方

ВЕСТИ ОТ ИНСТИТУТИТЕ КОНФУЦИЙ В БЪЛГАРИЯ

- 10 “Институт Конфуций” към ВТУ “Св. св. Кирил и Методий” отчете поредна успешна година

■ 书海泛舟

ЛИТЕРАТУРЕН ОБЗОР

- 12 “Тридесет и шестте стратегеме” в превод на Петко Хинов
- 13 “Нощни разговори край огнището” от Уан Юнбин, в превод на Петко Хинов

■ 中国与世界文化

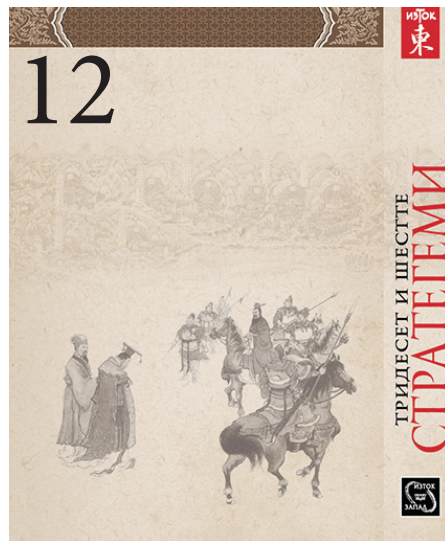
КИТАЙ И СВЕТОВНАТА КУЛТУРА

- 14 Аурел Стейн – археологът, който извади от пясъка историята на две цивилизации

■ 说古论今

ДРЕВНОСТ И СЪВРЕМИЕ

- 20 Големите и малките послания на Столичния музей в Пекин

■ 当代中国

СЪВРЕМЕНЕН КИТАЙ

- 24 中国发明家的创新精神 ✧ *Предприемаческият дух е все още жив в Китай*

■ 专题报道

СПЕЦИАЛЕН РЕПОРТАЖ

- 28 *Българските актьори в Шанхай впечатляват с артистични умения и психологическа дълбочина*

■ 文学角落

ЛИТЕРАТУРЕН КЪТ

- 30 韩愈《师说》 ✧ *Хан Ю “Дискурс за учителя”*

■ 教师沙龙

УЧИТЕЛСКИ САЛОН

- 34 赵梦迪《我的太极课》 ✧ *Моят урок по Тайдзи*
38 高伟《对国际汉语新手教师有效课堂管理的思考

■ 年轻人才

МЛАДИ ТАЛАНТИ

- 42 屈原《卜居》和人生的永恒问题 ✧ *“Гадателят” на Цю Юен и вечните житейски въпроси*

■ 汉语课堂

УРОК ПО КИТАЙСКИ ЕЗИК

46 经贸汉语：合资企业与跨国企业介绍

■ 信息发布

СЪОБЩЕНИЯ

48 Световен ден на Институтите Конфуций

Седмица на "Институт Конфуций в София"

49 Списание "Институт Конфуций в София" набира статии

Първи обучителен семинар за преподаватели по китайски език в Будапеща

匈牙利罗兰大学孔子学院中东欧汉语教师培训中心第一期培训

На 5 юни 2014 г. официално бе обявено началото на първия четиридневен обучителен курс за преподаватели по китайски език от Централна и Източна Европа. Той се проведе в специално създадения за целта център на “Институт Конфуций” към университета в Будапеща „Лоранд Йотвьош“. Преподаватели от 11 държави от Централна и Източна Европа взеха участие в обучението, като най-многобройно бе българското присъствие с 13 преподаватели, което бе поздравено от организаторите със специално музикално изпълнение.

Директорът от унгарска страна на “Институт Конфуций” към университета “Лоранд Йотвьош” проф. Имре Хамар приветства всички участници и представи почетните гости на събитието – посланикът на Китай в Унгария г-н Сяо Циен, зам.-държавният секретар на Унгарското министерство на външните работи г-н Петър Уинтермантел, деканът на Факултета по литература г-н Тамас Десо и др. Церемонията се откри с блестящото изпълнение на университетския хор.

Проф. Хамар разказа накратко историята на центъра и запозна участниците с планове за бъдещото му развитие. Центърът за обучение на преподаватели по китайски език на Институт Конфуций към университета в Будапеща “Лоранд Йотвьош” е основан през ноември 2013 г. със съдействието на унгарското правителство и Канцеларията на Съвета за международно разпространение на китайски език (Ханбан). Това е първият и единствен подобен център, учреден извън пределите на Китай. Той предлага на преподавателите по китайски език не само безплатни обучителни курсове, но и своеобразен подиум за споделяне на мнения и опит с цел да се подобри цялостно нивото на езиково преподаване.

Посланикът на Китай в Унгария г-н Сяо Циен изказа мнение, че основаването на центъра за обучение е от изключително значение за разпространението на китайския език и култура. Според него, преподавателите по китайски език играят ролята на своеобразни езикови и културни мостове между Китай и света. Г-н Сяо Циен изрази надежда те да успеят да насърчат установяването на още по-стабилни приятелски отношения между Китай и държавите от Централна и Източна Европа.

По време на четиридневното обучение специализирани лекции изнесоха проф. Джу Сяонун от Хонконгския университет за наука и технологии, проф. Ли Цюен от Китайския народен университет и проф. Ли Хун'ин от Пекинския университет. Подчертан бе интересът към лекцията на унгарския проф. Гергели Салат на тема "Нежната политика на Китай", както и към лекцията "Диалогът между китайската и европейската култура", изнесена от проф. Ричард Трапъл от Виенския университет.

В допълнение към лекционните курсове, участниците бяха разпределени в три дискуссионни групи, в които се обсъждаха условията и проблемите на преподаването на китайски език във всяка една от държавите, участнички в обучението, качеството и използването на учебни помагала и други актуални въпроси.

Серия от открити лекции, посветени на 65-годишнината от установяването на дипломатически отношения между България и Китай

На 22 април 2014 г. “Институт Конфуций” – София, съвместно с фондация “Славяни”, организираха серия от три открити лекции, водени от бележити професори от Пекиния университет за чуждестранни изследвания. Лекциите са част от серия научни и културни прояви, посветени на 65-годишнината от установяването на дипломатически отношения между България и Китай.

Тримата лектори – проф. Дун Лили, доц. д-р Джао Дун и проф. д-р Сие Тао, представиха пред широката публика интересни и разнообразни теми, свързани както със съвременното китайско общество, така и с традиционната култура и вярвания в Китай.

Докторът по икономика проф. Дун Лили изнесе лекция, озаглавена “Транснационалните корпорации в Китай: промяна в китайската политика спрямо компаниите с чуждестранни инвестиции”. На събитието, проведено в Българската търговско-промишлена палата, присъстваха председателят на фондация “Славяни” проф. Захари Захариев, икономическият и търговски съветник към Посолството на КНР в Република България г-н Юен Къхуа, г-жа Мариета Арабаджиева – първи секретар в отдел “Източна Азия” към МВнР, представители на българо-китайски бизнес сдружения и др. Разискваха се актуални проблеми, свързани със съвременните тенденции в развитието на втората икономическа сила в света, като отмяната на преференциалните данъчни условия за чуждестран-

Тримата лектори – проф. Дун Лили, доц. д-р Джао Дун и проф. д-р Сие Тао, представиха пред широката публика интересни и разнообразни теми, свързани както със съвременното китайско общество, така и с традиционната култура и вярвания в Китай.

ните инвеститори, приемането на по-строги закони за работната сила, повишаването на цената на труда и други теми.

Лекцията “Будизъм, религиозно разнообразие и китайска култура” бе представена от гост-лектора от Пекиния университет за чуждестранни изследвания доц. д-р Джао Дун в централната сграда на БАН. Сред официалните гости на събитието бяха г-н Ангел Орбецов, директор на дирекция “Азия, Австралия и Океания” към МВнР, г-н Лиу Юнхун – съветник по културните въпроси към Посолството на КНР, директорът на Центъра за източни езици и култури към Софийския университет проф. Александър Федотов и др. Гост-лекторът запозна аудиторията с основни теории от конфуцианството, даоизма и буди-

зма, служейки си с живи и интересни примери, както и с богат илюстративен материал, с който успя да онагледя някои сложни религиозни понятия.

По време на последната лекция от серията – “Китайската външна политика: участници, приоритети, предизвикателства”, проведена в Централния военен клуб, проф. д-р Сие Тао представи главните приоритети на Китай, сред които достъпът до енергия и суровини, взаимоотношенията със САЩ и съседните държави, както и бъдещите предизвикателства в света на външната политика.

Лекциите предизвикаха жив интерес и дискусии сред присъстващите и повдигнаха много въпроси, на които лекторите дадоха конкретни и изчерпателни отговори.

Официален гост беше
г-н Янаки Стоилов,
председател на групата
за приятелство с Китай
в Народното събрание
на Република България.

“Институт Конфуций” към ВТУ “Св. св. Кирил и Методий” отчете поредна успешна година

През първата половина на настоящата година, вторият в страната “Институт Конфуций” отново организира редица събития, които привлякоха множество любители на Китай и китайската култура.

На 16 януари 2014 г. във фоайето и залите на “Институт Конфуций” към ВТУ “Св. св. Кирил и Методий” се проведе поредното тържество по случай Китайската нова година. За празненството студентите, изучаващи китайски език, бяха подготвили песни и танци, а също и кратки пиеси, илюстриращи различни моменти от живота на Конфуций.

Честването на Китайската нова година продължи и в Младежкия дом в град Търговище, където на 27 февруари студенти от Великотърновския университет и ученици от града изнесоха своето представление пред събралите се над 500 гости. Те посветиха зрителите в тайните на чаената церемония и изнесоха запленяващи танци с ветрила и ленти. Изпълнителите от местния хор “Родна песен” бяха подготвили дори и няколко китай-

ски песни в чест на празника, с помощта на китайската преподавателка в две от средните училища на гр. Търговище.

Друго значимо събитие бе честването на 10-годишнината от стартирането на проекта на Ханбан за създаване на “Институт Конфуций” по цял свят и 65-тата годишнина от установяването на българо-китайски дипломатически отношения. Два юбилея бяха отбелязани на 13 май с празничен концерт в Музикално-драматичния театър “Константин Кисимов” във Велико Търново. В спектакъла се включиха студенти от ВТУ “Св. св. Кирил и Методий” с танци на различни китайски малцинства, деца от предучилищна възраст, изучаващи китайски език към Великотърновския “Институт Конфуций”, ученици от 138 СОУ “Проф. Васил Златарски” – гр. София, 1 ОУ “Христо Ботев” – гр. Търговище, СОУ “Васил Левски” – гр. Русе, Вирджиния балет, Танцов клуб “Фламинго 98” – гр. Русе, национален фолклорен ансамбъл “Филип Кутев” и мн. др.

На 16 май 2014 г. студенти и преподаватели от ВТУ участваха в Четвъртия конкурс за креативни студентски проекти “Бранд идея 2014”, организиран от център “Иновации и развитие” към Икономическия университет – гр. Варна. Една от задачите, които бяха поставени на студентите при разработване на “бренд идея”, бе да се изяснят механизмите, алгоритъма и времевите рамки на маркетингова кампания, чрез която да се популяризира обучението по китайски език и разпространение на китайската култура на територията на град Варна. Гл. ас. д-р Искра Мандова, директор на “Институт Конфуций” към ВТУ, бе член на журито в конкурса, а Гергана Запрянова и Нели Войнова представиха традиционен китайски танц в развлекателната програма.

На 02 юни 2014 г., със съдействието на “Институт Конфуций” – ВТУ бе организиран и празник по случай Фестивала на драконовите лодки, който се проведе в Младежкия дом в град Шумен. Гостите имаха възможност да се насладят на пред-

ставлението на различни танцови формации от града, демонстрация на калиграфия, а също така и демонстрация на Тайдзи и южно-китайското бойно изкуство Уин-чун.

“Институт Конфуций” – Велико Търново присъства активно и на традиционния празник в чест на българската маслодайна роза в град Казанлък, като взе участие както в парада на нациите, така и в международния фолклорен фестивал, провел се в центъра на града.

От тази година Великотърновският “Институт Конфуций” вече е и сертифициран изпитен център за провеждане на изпита за придобиване на ниво на владение на китайски език – HSK. На първия изпит, проведен на 10 май, се явиха 15 студенти и курсисти на ВТУ и “Инсти-

тут Конфуций” за покриване на 2, 3, 4 и 5-то ниво, като 11 от тях успешно се справиха с теста.

На 27 юни 2014 г. Българската Федерация по Сянци и “Движение за хармонично развитие на човека” със съдействието на “Институт

Конфуций – ВТУ” проведеха семинар по сянци (китайски шах). Семинарът бе воден от Тодор Недев – майстор на спорта по шах и победител от първия турнир по сянци в България.

От тази година
Великотърновският
“Институт Конфуций” вече е и
сертифициран изпитен център
за провеждане на изпита за
придобиване на ниво на владение
на китайски език – HSK.

ДВЕ КЛАСИЧЕСКИ КИТАЙСКИ ПРОИЗВЕДЕНИЯ ЗА ПРЪВ ПЪТ НА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

“ТРИДЕСЕТ И ШЕСТТЕ СТРАТЕГЕМИ”

Автор: анонимен

Превод от старокитайски език: Петко Хинов

Издателство: Изток-Запад

През декември 2013 година издателство “Изток-Запад” постави начало на нова поредица от книги, посветена на далекоизточната литература и култура. Първата от тях е едно от най-енигматичните произведения на древнокитайското военно-дипломатическо изкуство, назована от анонимния си съставител “Тридесет и шестте стратегеме”. Българското издание на книгата се отличава съществено от нашумялото издание на швейцарския синолог Харо фон Зенгер, нейният пръв европейски преводач. За разлика от него, то представя стратегемите сбито, илюстрира смисъла им с два или най-много три исторически примера, сред които и разкази от българската история, но отделя повече внимание на тълкованията на оригиналния текст и особено на вплетените в книгата препратки към “Книга на промените”.

Изданието е двуезично, като освен текстовете на стратегемите, още са включени и древните пояснения и коментари към тях. Като форма стратегемата се доближава плътно до изказа на народна мъдрост, пословица и поговорка, но като съдържание тя е много по-мистична, поради което краткият оригинален текст на трактата е заел в български превод над триста страници.

Преводът е изпълнен изцяло по старокитайския текст, като са взети под внимание различните ъгли на тълкование, представени

в пет, посочени като източници, китайски издания. Историческите разкази към всяка стратегема представляват самостоятелни занимателни истории и правят книгата освен автентичен военно-стратегически наръчник и извор на старокитайска мъдрост, свързана с психологията на управлението, конфликта и дори семейните отношения, също и увлекателно художествено-историческо четиво.

“НОЩНИ РАЗГОВОРИ КРАЙ ОГНИЩЕТО”

Автор: Уан Юнбин

Превод от старокитайски език: Петко Хинов

Издателство: Изток-Запад

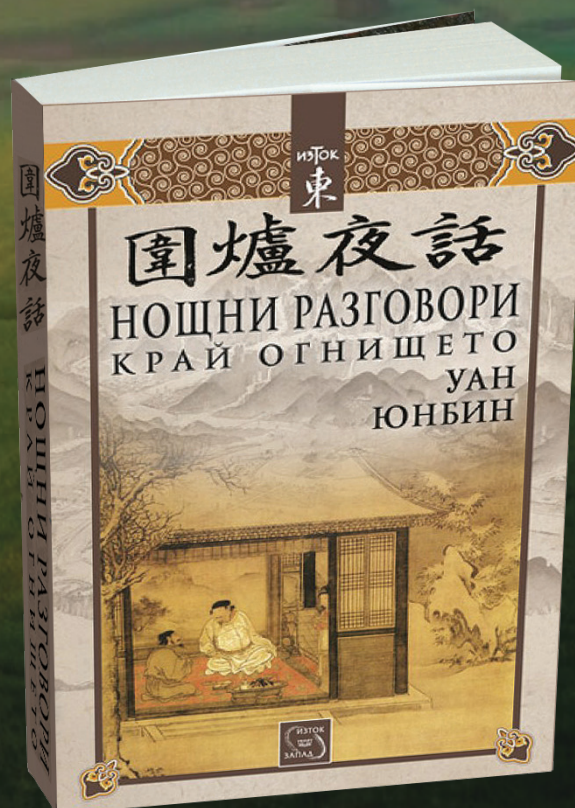
Голяма част от тази въздействаща творба е плод на изследвания върху оригиналния текст и неговите интертекстуални, а някъде и межкултурни прочити. Книгата “Нощни разговори край огнището” е една от “трите чудни книги на житейската мъдрост” и е написана от Уан Юнбин през XIX век по времето на дин. Цин. Жанрово тя принадлежи към т. нар. “миниатюри от чисти слова”, имащи относителен еквивалент в европейската литература като сентенции, фрагменти, мъдри фрази, крилати мисли и пр. “Нощни разговори” до голяма степен отразява конфуцианския хуманизъм на своя автор.

Изданието е двуезично и е първи превод на това съчинение на западен език.

Уводната студия въвежда читателя в културно-времевия контекст на миниатюрите, а от откъслечните данни за Уан Юнбин, издирени от китайски издания, преводачът е изплел един от най-пълните животописи на този слабо познат дори и в родината си автор, чието произведение е широко разпространено едва през последните десетилетия и има над двацет различни издания. В студията също е отделено внимание и на различните издания, разночетения и текстуално-стилистични особености на книгата.

Миниатюрите са 184, а за коментарите

и текстуалния им анализ преводачът е използвал над 70 китайски класически книги. Подобно на “Стратегемите”, българското издание е автентичен превод от старокитайски език и е коментирана изцяло в контекста на нейния прочит от китайските ѝ изследователи.

АУРЕЛ СТЕЙН – археологът, който извади от пясъка историята на две цивилизации

Мария Маринова

Марк Аурел Стейн
(1862-1943 г.)

Сред безбройните имена на владетели, генерали, философи, учени и политици, записани на страниците на хилядолетната китайска история, има и немалък брой ярко светещи имена на западни учени, пътешественици и мисионери, посветили живота си на една далечна култура и оставили своя безценен принос към китайската и световната история. Несъмнено, това са били личности с необикновени дарби, сила на характера и постоянство, но също така и личности, за които ходенето по отъпканите пътища е било по-мъчно и ограничаващо, отколкото прокарването на свой собствен път, в процеса на който следването на мечтите постепенно се е превръщало в мисия.

След края на Опиумните войни в средата на XIX в., следвайки отварянето на Китай и вдигането на забраната за пътуване на чужденци във вътрешността на страната, се разбужда интересът на европейските учени към културата и историята на сравнително изолираната дотогава империя. Един от първите пионери-изследователи на тези отдалечени земи е унгарският археолог Аурел Стейн, чието дело и изключително богато историческо наследство са високо ценени и тачени във всички европейски държави и днес. За съжаление, за българската наука животът и делото на Аурел Стейн все още са бяло петно, а до 80-те години на миналия век, въпреки положителното отношение на руските учени към делото на археолога и позоваването на научните му трудове, липсват книги, посветени на личността или пътешествията на Аурел Стейн, написани от руски изследователи.

Марк Аурел Стейн е роден на 26 ноември 1862 г. в Будапеща, където расте и учи до юношеските си години. За да развие способностите на надареното дете, семейството му го изпраща в школата "Крауз" в Дрезден, където десетгодишният Стейн изучава гръцки, латински, френски и английски език, и където е положена основата за развитието на неговите изключи-

телни лингвистични таланти. Лекциите на учителя му д-р Хаусман за походите на Александър Македонски на изток, за пръв път привличат вниманието на младия гимназист към териториите, разположени между реките Окс и Инд.

През 1879 г., още ненавършил 17 години, Стейн постъпва във Виенския университет, където изучава санскрит, сравнително езикознание и класическа филология. Образованието си продължава в Лайпцигския университет, а по-късно и в Тюбингенския университет, където усъвършенства знанията си по индология и иранистика. Получената държавна стипендия му помага през следващите години да продължи да учи зад граница – в периода 1884-1885 г. той следва иранистика в Кембридж и Оксфорд. През 1886 г., след като е преминал едногодишна военна подготовка в родната си военна академия, където изучава топография и картография, Стейн се завръща в Лондон. Там той посвещава голяма част от времето си на изследване на богатите колекции на Британския музей, и особено на нумизматичните такива.

Младият надарен човек бързо се сближава с водещите изтоковеди и корифеи на своето време, които насърчават научното му развитие и формират творческата му личност. На

25-годишна възраст той написва своята първа крупна работа – “Зороастрийски божества върху индоскитски монети”, която представлява голяма крачка напред в изследването на тази тема и остава задълго в науката, дори и в наши дни продължава да се цитира.

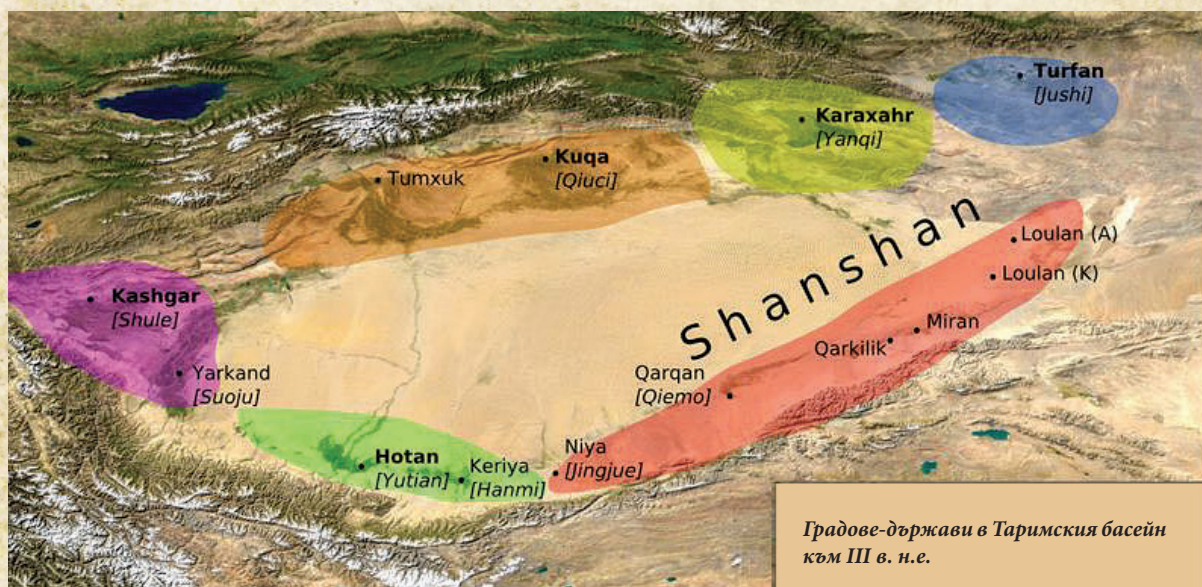
В края на 1887 г. Стейн отива в Индия, от чието култура е запленил, където е назначен за архивист на Пенджабския университет. Голяма част от времето си той прекарва в библиотеката, изучавайки ръкописи и черпейки знания от специалисти по санскрит. Особен интерес проявява към историята на Кашмир, прави критично издание на санскритския текст на хрониките на кашмирските владетели, а по-късно и превод с коментари и изследвания. Провежда експедиции и археологически разкопки в Северен Индостан, пише трудове, посветени на историята и историческата география на Кашмир, а през 1905 г. издава на английски език уникалния за тогавашната наука доклад “Белите хуни и родствените племена в историята на северо-западните погранични области на Индия”, в който широко използва разнообразни индийски, персийски и арабски епиграфически, нумизматични и летописни източници.

Но едновременно с филологичните си занимания, Стейн все повече се проявява и като археолог. През 1898 г. провежда експедиция в Бунер, разположен между реките Сват и Инд, резултатите от която допринасят не само за изучаването на археологическите материали, свързани с историята на Кашмир, но и за изясняването на историческия контекст на похода на Александър Македонски в

Индия.

Стейн запланува голяма експедиция в Централна Азия, в което среща поддръжката на англо-индийското правителство и лятото на 1898 г. преминава в усилена подготовка. През 1900 г. усилията му са възнаградени и той получава разрешение да изследва погребаните под пясъка руини на Хотан в Източен Туркестан (тогавашното административно название на днешния Синдзян-уйгурски автономен район). За целта на археолога са предоставени 14 000 рупии и едногодишен отпуск – една твърде незначителна сума, но въпреки това Стейн постига огромни резултати още в тази своя първа експедиция.

От дълго време вниманието на Стейн било приковано към пустинята Такламакан, където меките пясъци поглъщали водата на ледниците, спускаща се от 7000 метрова височина от горите на Тиеншан на север и хребетите на Кунлун на юг. Но преди да изчезнат в пясъците, реките давали и живот – в техните долини още преди хиляди години се зародили градове-оазиси, които се превърнали в спирки по пътя на керваните, сновящи между Китай и западния свят. Някога в миналото те представлявали арена на древните преселения на народите, по-късно китайски управници се опитвали да ги завладеят, но когато Аурел Стейн се отправял на пътешествие към тези оазиси, всичко това все още предстояло да бъде установено. Всичко, с което науката разполагала по онова време били малочислени находки на древни ръкописи, които давали откъслечни сведения за останките от старите градове на територията на Хотан.

Стейн тръгва от Кашмир и преминавайки през памирските възвишения, достига до Кашгар, откъдето продължава към Хотан. След това слиза по-надолу до южната граница на пустинята Такламакан и отново прекосява най-високите планини на Азия, за да се върне в Индия. Един от резултатите на това 14-месечно пътешествие е съставянето на първокласни карти на огромни райони на Вътрешна Азия, които дотогава не били картографирани – постижение, което дори само по себе си прави тази експедиция изключителна. Изследователят се оказва също и ерудиран специалист в областта на историческата география – отдава му се да идентифицира много места, лежащи на пътя на експедицията, които били описани от китайския поклонник Сюан Дзан още през VII в.

По време на пътешествието са проведени археологически разкопки в развалините на древните градове Дандан-Уйлик, Равак, Ни'я и Ендере. Откритите разнообразни предмети, прекрасно съхранени благодарение на необичайно сухия климат, представляват богати реликви от местната, индийската, китайската и елинистическата култура, които се срещали и смесвали там хилядолетия наред. На много места са разкрити остатъци от стени на малки будистки храмове със стенописи, а в района на Ни'я, Стейн намира около двеста дървени таблички с текстове, изписани на карошти, както и множество артефакти с китайска и други писмености. Подобни находки са открити и в развалините на Ендере, Миран, Лоулан, в делтата на реката Курукдаря... Всички тези паметници са изключително древни – въпросните градове са разрушени още през IV – V в.

Златна монета на кушанския владетел Канишка с изображение на Бога-Слънце (Хелиос) на гърба, II в. н.е

Печат с династияния знак на кушанския владетел Канишка, II в. н.е.

Многочислените документи, открити от Стейн са ценни както от лингвистична, така и от историческа гледна точка, защото дават светлина върху политическата, военната и икономическата организация по

онова време. По пътя обратно към Индия, археологът достига от Кашгар до руската граница и там натоварва на влака 12 големи сандъка с находки, предназначени за Британския музей.

Подробно описание на пътешествието си Аурел Стейн издава през 1902 г. във вид на голяма, добре илюстрирана книга, озаглавена "Погребаните под пясъка руини на Хотан" – увлекателно и наситено четиво, предназначено за най-широка аудитория. Същевременно продължава и усърдната си работа по анализа на археологическите находки и откритите произведения на изкуството, както и съпоставянето им с данни от писмени източници. Към обработката на материалите той привлича голям колектив от специалисти – тибетолози, китаисти, изкуствоведи, нумизмати и др. Така след няколко години напрегнати изследвания през 1907 г. най-накрая се появява и двутомния научен отчет за тази първа експедиция – "Древен Хотан", първият том на който съдържа 621 страници текст, 72 илюстрации и индекс, а вторият – 119 таблици и 24 карти.

На 18 април 1906 г. Аурел Стейн се отправя на своята втора централноазиатска експедиция, разходите по която поемат англо-индийското правителство и Британският музей. Експедицията продължава около две години и половина, през които Стейн изследва посещенията при първата експедиция и други древни градове, лежащи на южния Път на коприната, открива множество фрески, писмени паметници на китайски, хотански и тибетски език, монети, украшения и други артефакти. В едно от помещенията в Хадалик попада на малък архив с документи, печатите върху които в повечето случаи свидетелстват за елинистическо влияние.

По време на изследването на руините на Миран, където през IX-X в. е бил разположен тибетски гарнизон, освен многочислените тибетски документи, Стейн открива и още по-ранни тюркски рунически писмени паметници. Сред развалините на храмовете и ступите, археологът успява да открие най-старата стенна живопис в Източен Туркестан, която очевидно хронологически предшества всички други паметници на живописта в региона – в нея присъстват сюжетни и стилистически черти на дълбоко влияние от елинистическото и римското изкуство. Една от фреските дори е подписана от "художника Тит" – типично римско име. По-късните археологически проучвания, извършени след смъртта на Аурел Стейн, показват, че паметниците на изкуството от Миран следва да бъдат датирани към III-IV в. н.е.

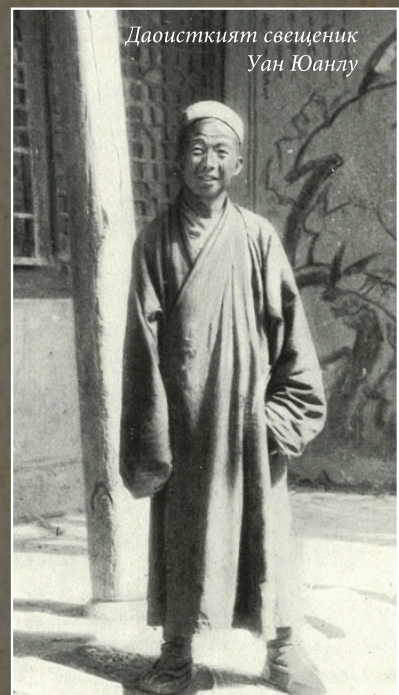
Фрески от Миран, III – IV в. н.е.

По време на втората експедиция, Стейн се отправя още по-на изток по следите на Сюан Дзан и Марко Поло. Той открива останки от древни китайски погранични постове, както и неизвестно дотогава продължение на Великата китайска стена с дължина почти 240 км. Тези погранични постове защитаваха някога военните и търговските пътища, свързващи Китай със Запада, от нападения от север. В развалините на кулите и казармите експедицията намира около 2000 китайски документа от средата на II в., както и търговски писма и документи на ранно-согдийски и брахми.

През май 1907 г. Стейн изучава пещерните храмове в Дунхуан, обединени под общото название “Пещерите на хилядата Буда”, най-ранните от които датират от IV-V в., а болшинството – от IX–X в. Въпреки, че отдавна е изоставен и полуразрушен, комплексът непрекъснато е посещаван от поклонници в течение на векове. Археологът узнава, че неотдавна в процеса на реставрационна работа, в един от пещерните храмове са открити огромно количество ръкописи на китайски език, както и на неизвестни или малоизвестни езици като хотано-сакски, согдийски и тохарски, а също и рисунки върху коприна и образци от най-старите печатни документи – несъмнено находка с изключителна научна и монетна стойност. Преговаряйки чрез китайския си секретар, съобразителният Стейн успява да спечели симпатиите на даоисткия свещеник Уан Юанлу, който по това време поддържа храмовете. Резервираното отношение на монаха бързо преминава в благоразположеност, когато узнава, че с археолога споделят обща почит към личността на Сюан Дзан, а Стейн дори го нарича свой “свещец-покровител”. Когато археологът вижда с очите си свитъците, натрупани в доскоро зазиданата “Пещера-библиотека”, той е ужасен от лошото състояние, в което се намират, и като се опасява, че скоро ще бъдат унищожени или разпръснати, предлага да купи цялата колекция срещу 40 сребърни подкови. В крайна сметка Уан Юанлу се съгласява да се раздели със значителен брой ръкописи в замяна на 4 сребърни подкови. Осем нощи подред археологът и неговият секретар изнасят безценните свитъци от пещерите, в резултат на което са спасени 24 сандъка с ръкописи и още пет сандъка с различни артефакти, поделени по-късно между Ню Делхи и Британския музей. Дори и днес тези свитъци представляват най-важният единичен източник на информация за будизма, живота в китайската империя и изкуството от времето на династия Тан.

Една година по-късно френският археолог Пол Пелио също успява да направи подобна сделка и изнася 15 000 ръкописа от пещерите Могао, след което манджурското правителство прави опит да изкупи остатъка. За съжаление изпратените за целта от двореца пари изчезват напълно по пътя си на запад към Дунхуан, също както и повечето свитъци се загубват по пътя си на изток към Пекин, така че когато Стейн се завръща в Китай през 1914 г., открива, че на пазара вече могат да бъдат купени свободно будистки скрижали от Танско време.

Даоисткият свещеник
Уан Юанлу

Свитъците, които Аурел Стейн открива в пещерите Могао в Дунхуан

По време на завръщането си към Индия, експедицията открива следи от древен караванен път, свързващ Хотан с Ладак, и поема по него. По време на дългия преход през високопланинските ледници, няколко пръста от дясното стъпало на Стейн измръзват, и по-късно се налага да бъдат ампутирани – факт, който той споменава с едно изречение в своите пътеписи. В своите книги той не описва многобройните трудности и опасности, които ежедневно го съпътстват по време на работата му в изключително коварната пустиня Такламакан, а също и през високопланинските му преходи. Целта на археолога не е да привлече внимание към своята личност, а да умножи знанията в областите, които изследва: “Той не написва нито една книга за приключения или опасности, въпреки че е видял много от тях. Дори и в своите писма премълчава трудностите.” – пише по-късно неговият приятел Фредерик Андриус.

След завръщането на Стейн в Англия, целият научен свят е дълбоко впечатлен от поразителните открития и изследователската му работа. Английското правителство му предоставя отпуск от две години и половина за обработката на резултатите от втората експедиция. Освен големия брой почетни отличия и титли, които получава, Стейн е посветен и в рицар от английския крал през 1912 г.

Описанието на второто пътешествие в популярна форма заема два обемисти тома със заглавие “Руините на пустинен Китай”, а на живописиста и фреските от дунхуанските пещери, Стейн посвещава специално издание – “Хилядата Буда”. През 1911 г., докато е отново в Индия, Стейн работи над книгата “Сериндия” – монументален петтомен труд, включващ подробен отчет за хода на експедицията, обширни историко-географски очерци за области от Централна Азия, детайлни описания на археологическите

Френският археолог Пол Пелио изучава съкровищата на “Пещерата-библиотека”

комплекси и паметници, както и на находките, с множество илюстрации и карти. Едновременно с това, Стейн се занимава с подготовката на третата си експедиция, разходите по която са покрити от Индийския държавен секретариат с условието, че всички археологически находки ще бъдат поместени в Индийския национален музей за етнография, изкуство и археология, който се строи по това време в Делхи.

През юли 1913 г. Аурел Стейн се отправя на третата си и най-дълга експедиция в Централна Азия. Керванът му пресича планината Хиндокуш през превала Дарел, който дотогава само бил описван от средновековни поклонници, но за пръв път преминаван от европейци. През Памир експедицията навлиза в Такламакан и проучва множество селища, лещажи на южния и северния Път на коприната. В Лоулан открива неизвестна дотогава крепост с некропол в североизточната част. Намерените в него текстилни материали говорят за търговия с гръко-римския Запад в началото на хилядолетието.

Петте тома на “Сериндия”, която Стейн написва след втората си експедиция

Когато лагерът му е в Хара-Хото, Стейн установява, че в близост би трябвало да се намира град Ензин, споменат от Марко Поло. Систематичният оглед на руините и древните развалини на града е възнаграден с множество находки с надписи на тибетски, тангутски, китайски и уйгурски език. Разкопките в оазиса Турфан също дават богат материал от ръкописи и произведения на изкуството. В пещерните храмове Муртук, Стейн забелязва, че част от фреските са небрежно свалени от изпреварилите го немски и руски археолози, и решава да спаси останалите от тях, като щателно ги сваля и опакова.

През юни 1916 г., вече завърналият се в Лондон Аурел Стейн изнася отчетен доклад за своето пътешествие пред Кралското географско общество. Оценка на значението на културно-историческия материал, доставен от трите му централноазиатски експедиции и възлизащ на няколкостотин сандъка, по онова време все още не е била възможна. Още тогава специалистите признават, че материалът е толкова обемист, че за да бъде обработен и анализиран ще са необходими десетки учени от много поколения... Понастоящем по-голямата част от 50 000-те ръкописа, картини и артефакти, открити в китайската част на Централна Азия, които са притежание на Британския музей, са донесени от трите големи експедиции на Аурел Стейн. Голяма част от находките от втората и третата експедиция се помещават в Националния музей на Индия, а Библиотеката на Унгарската академия на науките пази множество фотографии и лични документи на археолога, както и някои ръкописи и артефакти от неговите проучвания.

Четвъртата експедиция на Стейн в Централна Азия през 1930 г. приключва набързо след по-малко от година, поради факта, че китайските власти, под влиянието на националистки и политически настроения, отказват да му издадат разрешително за разкопки, непрекъснато следят проучванията му, и в крайна сметка му отнемат разрешителното за пътуване в страната. Оскъдните артефакти, събрани при полеви проучвания или закупени от местното население, които археологът успява да занесе в Лондон, са с малка научна стойност. Стейн съобщава с тъга на спонсорите си: "Направените разходи не донесоха адекватни ползи, а на мен лично – само загуба на време, което не може да бъде възвърнато." Когато Стейн предлага на британския министър да

представи на китайските власти неговата собствена версия за случилото се, отговорът е обезкуражаващ: "Времената се смениха и в това, както и в други отношения, китайците вече са господари в собствения си дом."

Аурел Стейн никога повече не се завръща в Китай. През 1926 г. проследява маршрута на Александър Велики в северозападна Индия, и след това отново насочва вниманието си върху западните части на Пътя на коприната – прави разкопки в Персия, картографира границите и военните укрепления на Римската империя в Ирак, Сирия и Трансйордания. По време на Втората световна война продължава проучванията си в Индия.

През 1943 г. Стейн пристига в Афганистан с намерение да осъществи дългогодишната си мечта – проучване на територията на древна Бактрия, въпреки преклонната си възраст. Докато разглежда музея в Кабул в разгара на зимата, той се простудява фатално, и няколко дни след пристигането си, точно месец преди 81-вия си рожден ден, умира в Кабул – в зенита на славата си и в пълния разцвет на творческите си сили. Смъртта най-накрая успява да сложи край на неизтощимите му планове. В прощалното си писмо той пише: "Изживях един прекрасен живот и това, че той свършва именно в Афганистан, който в продължение на шейсет години мечтаех да посетя, е голям късмет." Стейн остава завинаги в тази земя, дори и днес в гробището за чужденци в Кабул могат да бъдат открити високият бял кръст и плочата със скромен надпис, които бележат вечното му ложе.

Това, което този велик изследовател оставя след себе си е едно огромно научно наследство, чиято стойност не се изчерпва само с широкия териториален и хронологически обхват на неговите експедиции, но също така е и в установяването на историко-културните връзки между Източната и Западната цивилизация и реконструирането на пътищата на обмен между тях. Трудовете на Аурел Стейн остават доказателство за неговото мъжество и невероятна ерудиция. Човек с изключително широки знания, владеещ множество живи и мъртви източни езици и добре познаващ историческите извори, но същевременно и човек, надарен с неукротима енергия, презиращ опасностите и притежаващ непресъхваща потребност от нови открития и непредвидени приключения – това е образът на археолога, който продължава да бъде светъл пример и извор на вдъхновение дори и днес.

Гробът на Аурел Стейн в Кабул

Големите и малките послания на Столичния музей в Пекин

Доц. д-р Соня Алексиева

Отсреща, през натоварените ленти на булеварда, огряната от слънце сграда срещу мен наистина привлича магнетично със своята оригиналност и големина. Но в Китай трудно изненадват огромните сгради и небостъргачи, така както в Пекин броят на 150-те музея не изненадва туристите. Когато, обаче, човек наближи Столичния музей, пресичайки безкрайните зелени площи отпред, не може да не бъде заплелен от оригиналната конструкция на тази седеметажна сграда и внушението за „влизване“ в древна градска крепостна стена...

Вътре в централната ритуална зала неизменно го очаква потапянето в един друг свят, който зашеметява с простора, светлината и декоративната арка, посрещаща посетители-

те. Малко са музеите в света, преплитачи с мяра в толкова огромно пространство усещането за ново и старо, модерно и древно, глобално и национално. Защото в прозрачната зала с площ от 2 000 кв. м и височина 34 м, китайската културна традиция по естествен начин се слива с модерната архитектура и посланието за вечност. Приближавайки към арката, това послание започва да рисува във въображението ми сцени на стотици идеи и събития: картини от императорския двор; улица с хутуни от стария Пекин; класическа градина от Суджоу; училищен двор, пълен с деца и десетките им пъстри хвърчила; моден подиум, на който всяка крачка разтваря красива шумуляща коприна...Когато отново отварям очи стоя пред декора-

тивната арка от епохата на династията Мин. И знам, че заедно със стотиците туристи около мен, ни предстои един невероятен ден в прочутия Столичен музей в Пекин.

Днес той е в топ 5 на най-модерните и посещавани музеи на Пекин и дългата му история започва далеч преди преместването на експозицията в настоящата сграда през 2006 г. Огромният, дори и за китайските мащаби, музей, е проектиран с три самостоятелни изложбени зали: правоъгълна, овална и квадратна, с обща изложбена площ от 63 400 кв. м, в които могат да се разгледат над 5 600 експоната.

Самата архитектурната концепция на музея е вплетена в творческата идея как най-атрактивно да бъде представена

3000-годишната история на развитието на Пекин като град и над 800-годишната му история като столица. Навярно успехът е постигнат чрез синергията на посланията, с които музеологията и най-модерните съвременни технологии допълват уникалното представяне на китайската история, култура и архитектура. Експертите подчертават, че архитектурата на Столичния музей е “произведение на изкуството”, заради съчетанието на традиционния и съвременния архитектурен стил, което трудно се описва и обяснява като въздействие.

Наистина, трябва да се види реализираната идея за типичната древна градска крепостна стена, изградена по протежение на сградата; вграденият в земята каменен блок пред северната

порта на музея, който напомня за старите каменни блокове с издълбани изображения на дракон, феникс и облаци; уникалната наклонена стена на бронзовата изложбена зала... Навярно първата снимка на всеки турист, който тръгва към колекциите и сбирките нагоре по седемте етажета, е на красивата декоративна арка, която е като изрисувана върху стъклено шишенце китайска рисунка.

Много от класическите символи на тази древна цивилизация са част от въздействието, което оказват заедно с изложените артефакти и детайлите на около – вътрешният бамбуков двор, бряста – най-разпространеното в Пекин дърво, камъните за настилка, донесени от Фаншан, нефрита, бронза, коприната...

Днес Столичният музей помещава две основни постоянни експозиции: “Построяването на древен Пекин” и “История и култура на древен Пекин”, а в „Старинни вещи от Пекин” е представен фолклора на старата столица. Посетителите разглеждат часове наред експонатите, някои от тях стоят дълго до витрините с порцелан и нефрит, калиграфия и калиграфски принадлежности, художествено изкуство и старинни костюми. Факт е, че всеки известен музей инвестира в събирането и излагането на експонати, в научни изследвания и популяризиране на своето име.

Столичният музей в Пекин разполага и използва най-съвременните технологии, за да привлече посетителите, сред тях

конференцията уеб-сайт в многофункционалната зала, проектирането на триизмерни филми и др. Експертите го определят като ключов център на консервационната и реставрационната дейност на културни ценности в Северен Китай.

Музеят също така прилага “зелена” политика за опазването на околната среда и пестеливото ползване на енергия. Това е от изключително значение при всекидневното натоварване на огромните изложбени зали и десетките помещения и лаборатории в сградата. Само залата за временни изложби е с площ над 3 000 кв. м, а различните провеждани културни събития годишно привличат стотици хиляди посетители, извън туристическите групи.

За издръжливите любители на световните колекции, за семействата с деца, както и за уморените туристи, не остават скрити и малките послания на музея. Сред тях са детската стая за малките посетители, магазина за сувенири и книги, в който човек може да продължи “разходката” из китайската история, вежливите и усмихнати уредници, редицата инвалидни колички до касата и табелите за улесняване на придвижването, удобните места за почивка с изглед към някоя уникална витрина, екологичните чашки за вода в автоматите и др.

Не отлагайте дълго пътя си към този музей! Всеки път, когато влизам в него, винаги откривам още неизвестни, красиви и вълнуващи послания към историята и културата на Китай.

© Снимки:
Соня Алексиева

Предприемаческият дух е все още жив в Китай

中国发明家的创新精神

От барута до хартията и сладоледа, всички тези открития, променили света, са направени в Китай. Но покрай всеки голям пробив има и множество малки чудати изобретения, за които никой дори не е чувал. Подводница, чиято цел е да събира морски краставици? Фуния, която помага на мъжете да уцелват тоалетната? Велосипед на PVC тръби, който може да се кара на вода? Тези съвременни устройства

може и да не направят своите създатели известни и богати, но те са доказателство, че предприемаческият дух е все още жив у работещата класа в Китай – фермери, работници във фабрики и студенти, които въпреки, че разполагат с малко пари, за да финансират големите си идеи, все пак намират начин да го направят. Ето и някои от тях:

Студенти от Хунанския Университет в Чанша с техния прототип на икономичен автомобил, който може да измине 100 км само с 1 л гориво и достига максимална скорост от 60 км/ч.

52-годишният Лиу Уанюн от провинция Гуейджоу тества своя “воден велосипед”, който плава върху две големи пластмасови тръби.

Ма Сиенцин от Шънджън продава това странно приспособление, което подпомага мъжете да уцелват точно писоарите. Идеята на Ма идва след като месните власти прокарват закон, с който санитарните работници могат да глобяват хората, които не успяват да уцелят тоалетните със 100 юана (около \$17).

Тао Сянлъ от Пекин успява да направи робот от части за скрап и електронни компоненти втора употреба. Роботът може да се движи свободно и да говори.

38-годишният Джан У'и, фермер от Ухан, провинция Хубей, и неговата подводница, която може да събира морски краставици, деликатес в китайската кухня.

Мъж почиства улиците на Мохъ, провинция Хейлундзян, с трактор с прикрепени метли.

65-годишният Дин Шълу от провинция Ляонин се подготвя за първия си полет в самолета, който сам е направил от стари части на велосипеди и мотори. Дин похарчва само 2000 юана (около \$330), за да построи този самолет.

Статията подготви: Иван Петров, по материали на qz.com.

Българските актьори в Шанхай впечатляват с артистични умения и психологическа дълбочина

Представлението “Последователите на Конфуций - Пътуването” с реж. проф. Снежина Танковска и актьори Христо Ушев, Антон Григоров, Йордан Ръсин, Яна Бобева, Деница Петкова, Мартин Смочевски, Боян Арсов, Живко Симеонов и Владимир Ковачев бе селектирано и поканено да участва в Международната конференция “Театрални изследвания 20 – Авангард, Традиция, Общност” (PSi 20 “Avant-garde, Tradition, Community”), която се проведе от 4 до 8 юли 2014 г. в Шанхайската театрална академия. Участието на екипа бе осъществено благодарение на финансовата подкрепа на “Институт Конфуций” – София, “Американска фондация за България”, Национален фонд “Култура” и НАТФИЗ “Кръстьо Сарафов”.

В рамките на това международно събитие чрез доклади, дискусии, практически ателиета и театрални спектакли бяха дебатирани различни аспекти на темата “Авангард, традиция, общност” не само в азиатски, но и в по-широк културно-исторически и географски контекст.

Освен българския спектакъл бяха представени също китайски и американски постановки, като съставна част от международния проект “Последователите на Конфуций”, осъществен и координиран по инициатива на проф. Уилям Сун от Шанхайската театрална академия. По негова покана екип от НАТФИЗ се включи в проекта през 2011 г. и оттогава участва във всичките му етапи. Вариант на представлението с две едноактни пиеси от серията “Последователите на Конфуций”

бе част от дипломната продукция на класа на проф. Снежина Танковска, завършил през 2012 г., а през сезон 2012/13 бе включено в репертоара на Сатиричния театър, Камерна сцена.

За екипа на новия вариант на представлението, включващ три едноактни пиеси, и със смесен състав от млади актьори и студенти от НАТФИЗ, бе много вълнуващо да покаже от една страна

възможностите си за работа върху класически китайски сюжет, и от друга, изследванията и тренинга си върху основни движенчески методи от традицията на Класическия китайски театър. Изпитахме огромно удовлетворение, когато нашият труд бе бурно аплодиран не само от китайските ни домакини, но и от колеги от други националности. Професор Снежина Танковска успя да създаде комуникативно представление, в което присъстват не само основни характеристики на източно-европейското актьорско майсторство, но и елементи от Брехтовия епически театър. Смятам, че нашият труд беше оценен не само от колегите ни артисти, но и от останалата публика, която не се занимава професионално с театър.

За нас това пътуване донесе не само професионален, но и чисто човешки опит. Надявам се, че практиката на осъществяване на интеркултурни проекти между европейския и класическия китайски театър ще продължи да се развива.

Яна Бобева

Актриса, участник в проекта “Последователите на Конфуций”

Отзиви за българското участие в PSi 20 "Avant-garde, Tradition, Community"

July 15, 2014

Dear Snežina,

Now that the 20th Performance Studies international Conference is over, I want to write you to thank you for the great performances you have brought to PSi 20. Each of your three pieces of Confucius Disciples, presented in three different venues respectively, including in the closing ceremony at the Academy Theatre, was seen by most theatre scholars and artists as the best among all the performances sharing the same venue. Your actors' incredible fusion of superb external physical techniques and internal psychological depth impressed all three audiences. I really hope that your pioneering work on the ITI and STA joint project of Confucius Disciples will continue to develop and attract more interested parties to join us in this international endeavor.

All the best,
William Huizhu Sun, PhD
Psi 20 Organizer
Professor, Shanghai Theatre Academy

Хан Ю (韩愈) (768 – 824 г.)

Хан Ю е есеист и поет от династия Тан (618–907 г.). Останал сирак на двегодишна възраст, той получава канонично образование благодарение на по-големия си брат – Хан Хуей. Успява да вземе изпита за чиновник едва през 792 г., а първия си държавен пост получава през 802 г. Подобно на Конфуций той изтъква тясната връзка на литературата с етиката. Пише в изчистения и сепмъл стил, който про-

повядва като привърженик на движението “Класическа проза” (古文运动). От 807 г. до 819 г. заема редица държавни постове в Луоян и Чан’ан и ревностно защитава конфуцианството в епоха, в която то губи влияние, засенчено от религиозния даоизъм и будизма. В петиция до императора, озаглавена “Срещу приемането на мощите на Буда” 《谏迎佛骨表》, Хан Ю критикува внесеното учение като “нищо

повече от култ на варвари” – провинение, за което е заточен на юг в Чаоджоу. Приносът му за утвърждаване на конфуцианската мисъл го издига на почит през династия Сун (960–1279 г.), когато връх в политическия и интелектуален климат взема неоконфуцианството. Той се нарежда сред “Осемте най-големи майстори на прозата през епохите Тан и Сун” (唐宋八大家).

韩愈 《师说》

古之学者必有师。师者，所以传道受业解惑也。

人非生而知之者，孰能无惑？惑而不从师，其为惑也，终不解矣。生乎吾前，其闻道也固先乎吾，吾从而师之；生乎吾後，其闻道也亦先乎吾，吾从而师之。吾师道也，夫庸知其年之先後生於吾乎！是故无贵无贱无长无少，道之所存，师之所存也。

嗟乎！师道之不传也久矣，欲人之无惑也难矣。古之圣人，其出人也远矣，犹且从师而问焉；今之众人，其下圣人也亦远矣，而耻学於师。是故圣益圣，愚益愚。圣人之所以为圣，愚人之所以为愚，其皆出於此乎？爱其子，择师而教之，於其身也，则耻师焉，惑焉。彼童子之师，授之书而习其句读者，非吾所谓传其道、解其惑者也。句读之不知，惑之不解，或师焉，或不焉，小学而大遗，吾未见其明也。巫医、乐师、百工之人不耻相师，士大夫之族曰“师”曰“弟子”之云者，则群聚而笑之。问之，则曰：彼与彼年相若也，道相似也，位卑则足羞，官盛则近谀。呜呼！师道之不复，可知矣。巫医、乐师、百工之人。吾子不齿，今其智乃反不能及，其可怪也欤！圣人无常师。孔子师郯子、苌子、师襄、老聃。郯子之徒，其贤不及孔子。孔子曰：“三人行，必有我师。”是故弟子不必不如师，师不必贤於弟子。闻道有先後，术业有专攻，如是而已。

李氏子蟠，年十七，好古文、六艺，经传皆通习之，不拘於时，学於余。余嘉其能行古道，作师说以贻之。

“А съвременният човек, при все че многократно отстъпва на мъдреците, намира за срамно да се учи от учител. Това е причината мъдрите да стават по-мъдри, глупавите – все по-глупави.”

Дискурс за учителя

Хан Ю

В древността търсещите познание несъмнено са имали учител. Учител е този, който разпространява учението си, предава знанията си, разяснява това, което не ни е ясно. Никой не се ражда научен. Нима има човек, на който всичко да му е ясно? Ако имаш неяснота и не потърсиш напътствие от учител, неяснотата завинаги остава неяснота. Родените преди мен със сигурност са постигнали Дао преди мен, затова ги приемам за свои учители. Родените след мен, ако са постигнали Дао преди мен, аз пак ги приемам за свои учители. От учителя искам само да получа знание, няма значение дали е по-възрастен или по-млад от мен. Няма значение дали е заможен или беден, възрастен или млад, носител ли е на Дао, това го прави мой учител.

Уви! Традицията да се учиш от учител отдавна е отряла, затова отърсването от заблудите е желание непостижимо. Дори мъдреците от древността, чиито способности многократно са надхвърляли нашите, са имали свой учител, до когото да

се допитват. А съвременният човек, при все че многократно отстъпва на мъдреците, намира за срамно да се учи от учител. Това е причината мъдрите да стават по-мъдри, глупавите – все по-глупави. Не е ли именно това причината мъдрият да е мъдър, глупавият – глупав?

Родителите обичат децата си и им подбират най-добрия учител, но самите те се срамуват да се поучат от този учител – ето къде е заблудата! Детските учители учат децата на четене и пунктуация, но това няма общо със споменатите погоре “разпространение на учение” и “разясняване на неясноти”. Да не знаеш къде свършва изречението или да не проумяваш нещо, ако в първия случай потърсиш учител, а във втория – не, това е все едно да научиш незначителното, а да пропуснеш същественото – лично аз не виждам прозорливост в това! За лечителите, музикантите и занаятчиите не е срамно да се учат от учител. Ерудитите, обаче, само да чуят някой да се обръща към друг с “Учителю” или да нарича себе си нечий “уче-

ник”, ще се стълпят да му се присмиват. А ако ги попиташ защо постъпват така, ще отговорят: “Ами че те са почти връстници, колко повече може да знае единият от другия! Не стига срамът да наречеш “учител” някой с по-нисък ранг от собствения ти, да се обърнеш така към някой с по-висок ранг, те прави ласкател! Уви! Ясно е, че традицията да се поклониш пред някой като учител, няма изгледи да бъде възвръната. Благородниците не искат да бъдат поставяни на равна нога с лечителите, музикантите и занаятчиите и така мъдростта им чезне, не е ли това парадоксално?

Древните мъдрци не са се ограничавали с един единствен учител. Конфуций се е учил от Тандзъ, Чан Хун, Шъ Сян, Лао Дан. Хора като Тандзъ не са имали надареността на Конфуций. А Конфуций е рекъл: “Когато трима души вървят редом, един от тях е достоен да ми бъде учител.” Затова не трябва задължително ученикът по нещо да отстъпва на учителя, нито пък учителят задължително да е по-надарен от ученика. Отликата е само

тази: кой от двамата по-рано е постигнал Дао или е овладял тънкостите на дадено познание или изкуство – нищо повече!

Синът на фамилията Ли, на име Пан, само на седемнадесет, със силно влечение към класическите произведения, изучил всички основни текстове и коментари към “Шестокнижието”, не се повлия от светските нрави и конвенции и прие мен за свой учител. Възхитен от това, че той съумя да продължи старата традиция на предаването на учението от учител на ученик, посвещавам тези редове на него.

Година осемнадесета от летоброене “Джънюен” на Великата династия Тан (802 г.)

Превод от старокитайски език: Теодора Куцарова

“Когато трима души
вървят редом, един от
тях е достоен да ми бъде
учител.”

Конфуций

赵梦迪在保加利亚鲁塞市瓦西尔·列夫斯基中学任教期间，主要承担中小学10个班共230人，平均每周16课时的教学工作。除此之外，每周日在Kalagia武馆教学一个小时。对当地使用的教材《跟我学汉语》的使用情况做过系统的调查研究，并对如何改进教学提出了自己的看法。曾组织、主办过第一届中文歌唱比赛、马年春节系列活动、代表中国参加玫瑰节国际游行。

我的太极课

赵梦迪

星期四的早上八点，当我走进八年级的教室，看到学生们睡眼惺忪的脸庞时，便决定给他们一点提神的东西——太极拳。

首先我在白板上画了一个大大的太极图，问学生这是什么，没想到他们竟不约而同地说：“阴阳。”“这使我不由地想到两年前和几个德国朋友在北京潘家园时，他们指着一张太极图也告诉我同样的两个字”阴阳“。看来“阴阳”是被外国人普遍接受的概念。我在图的旁边写下了这两个字，同时告诉学生们它的另外一个名字“太极”。

我曾经遇到过三位教太极的老师，他们三位虽然打拳的风格不同，但是教给我的有关太极的核心内容却是一样的：“阴不离阳，阳不离阴，孤阴不长，孤阳不长，阴在阳中取，阳在阴中求。”

当然，不能教给学生们这么难懂的古文，还是看图解决问题。太极图由黑白构成一个完整的圆，黑中有白，白中有黑。黑与白不是孤立存在的，他们相互依存，你中有我，我中有你。然后，我在白板上写下了这两个符号“-”、“+”，“-”代表阴，“+”代表阳。如果“女”是阴，那么“男”就是阳；“水”是阴，“火”就是阳；“上”是阴，“下”就是阳。阴阳就是两个对立面，任何对立的東西都可以叫阴阳。这样的例子数不胜数，学生马上给出了很多对立的例子：昼夜、天地、日月、寒暑、冷热、生死。到这里，学生已经基本理解了“阴阳”。

接下来要介绍太极拳了。太极拳是中国武术的一种，武术有内家和外家之分，太极拳归类为内家拳。传统太极拳门派众多，常见的太极拳流派有陈式、杨式、武式、吴式、孙式、赵堡式、武当山古式，现在还有洪式、乔式等派别，各派既有传承关系，相互借鉴，也各有自己的特点，呈百花齐放之态。简而言之，太极拳有很多的套路与理论。

我打算教给学生的是最简单的一套——陈氏16式太极拳。我的老师告诉我练太极有八字要诀：轻松、缓慢、柔和、均匀。即全身放松，不要有紧张感；速度较慢；动作柔和，而非刚硬；快慢均匀、用力均匀。而且要配合呼吸，比如抬胳膊时要吸气，往下按时要呼气。面部表情要放松，舌头顶住上腭。

在讲解过程中，给学生做几个示范动作，然后一起学习起了式，有很多需要注意的要领只有在学习过程中才能一点点体会。至此，一节课结束了，课下很多学生对太极表现出了极大的兴趣，围上来问了很多问题，有关于阴阳的也有关于太极拳的。我想下个学期，可以在学校开一个太极班了。

很多人认为太极拳是老年人的运动，其实这是一个误区，架势的高或低、运动量的大小都可以根据个人的体质而有所不同，能适应不同年龄、体质的需要，并非年老弱者专利。太极拳可以健身、养生，可以调节呼吸、舒经活脉，也可以集中注意力、磨练性格。总之，不管何种目的，都可以从太极中各取所需。

Преподавателската дейност на Джао Мънди в СОУ “Васил Левски” – гр. Русе включва обучение по китайски език на 230 души от 10 начални и средни класа, със седмична натовареност от 16 часа. Освен това, всяка неделя тя води и едновременно курсове към Ушу център “Калагия”. Джао Мънди е провела систематично статистическо изследване на използването на учебното помагало по китайски език “Да учим заедно китайски”, в което дава свои собствени идеи за подобряване на учебния процес. Организатор и ръководител е на проведените състезания за изпълнение на китайска песен, на серията от тържествени мероприятия по случай Китайската година на коня, участва като представител на Китай на международния парад по случай Празника на розите.

Моят урок по тайдзи

Когато в четвъртък в осем сутринта влязох в класната стая на осмокласниците и видях техните все още сънени лица, реших, че трябва да им предложа нещо за повдигане на духа – тайдзицюен.

Като за начало изрисувах върху бялата дъска една голяма Тайдзи диаграма и попитах учениците какво според тях е това. За моя изненада те в един глас отвърнаха: “Ин-Ян”. В този момент неволно си спомних как преди две години, разхождайки се с няколко мои германски приятели из пазара Пандзяюен в Пекин, те посочиха една Тайдзи диаграма и ми казаха същите две думи “Ин-Ян”. Изглежда, че “Ин-Ян” е

една масово възприета от чужденците концепция. Докато изписвах двата йероглифа отстрани на диаграмата, обясних на учениците, че тя има и още едно име, а именно – “тайдзи”.

Навремето съдбата ме бе срещнала с трима учителя по тайдзи, които въпреки че имаха различен стил, ме бяха научили на една и съща основна теория относно същността на тайдзи: “Ин е неотделим от Ян, Ян е неотделим от Ин, Ин не расте сам, и Ян не расте сам, Ин се извлича от Ян, а Ян се открива в Ин.”

Разбира се, нямаше как да преподам на учениците този трудноразбираем древен текст,

затова се опитах с помощта на рисунката да им разясня същността на нещата. Тайдзи диаграмата представлява кръг, съставен от бяло и черно, в бялото има черно, и в черното има бяло. Черното и бялото не съществуват поотделно, а зависят едно от друго, точно както моето “аз” се съдържа в човека отсреща, и неговото “аз” присъства в мен.

След това, изписах върху дъската знаците “+” и “-”, минусът като символ на Ин, а плюсуът – на Ян. Ако “жената” е Ин, то “мъжът” е Ян, ако “водата” е Ин, то “огънят” е Ян; “горе” е Ин, “долу” е Ян. Всъщност, Ин и Ян са две противоположности, затова

всички противоположни неща могат да бъдат класифицирани под тези два елемента. Съществуват безброй подобни примери, и учениците веднага започнаха да се досещат и за други – ден и нощ, небе и земя, слънце и луна, зима и лято, студено и горещо, живот и смърт. Дотук учениците вече бяха разбрали основната идея за “Ин и Ян”.

Оттук насетне трябваше да ги запозная и със самия тайдзицюен. Тайдзицюен е един от много видове китайски бойни изкуства, които по принцип се делят на вътрешни (с акцент върху движенията на ума и вътрешната постановка) и външни (целящи повишаване на силата и бързината на движенията). Според тази класификация, тайдзицюен е вътрешен стил. Разновидностите и школите на традиционния тайдзицюен са много, но най-често срещаните от тях са: Чън стил, Ян стил, двата вида У стил, Сун стил, стил Джао Бао, древният стил на Удан шан, а към по-съвременните форми се числят стиловете Хун, Цяо и други. Всички тези разновидности са взаимно производни, заимстват една от друга, и в същото време всяка притежава своите специфични

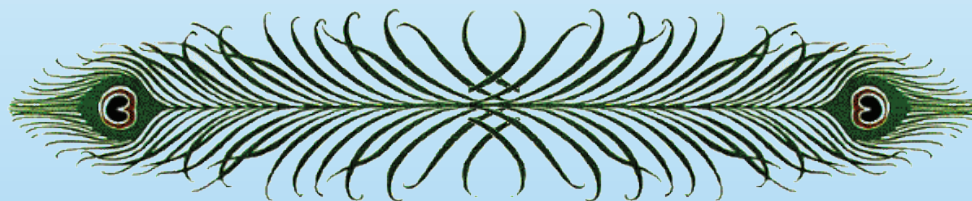
черти, в резултат на което се е породило едно пъстро многообразие от форми. Накратко казано, тайдзицюен съвместява в себе си множество теории и тренировъчни модели.

Реших да науча учениците си на най-простото тайдзи упражнение – шестнайсетото движение от стила Чън. Моят учител обясняваше, че при практикуването на тайдзицюен трябва да се запомни следната формула: отпуснато, бавно, плавно, умерено. Това ще рече, че цялото тяло трябва да е отпуснато, не бива да има чувство за напрежение; скоростта трябва да е сравнително бавна; движенията да са плавни, а не сковани; бързината и силата на движенията да са умерени. Освен това и дишането трябва да е хармонизирано – например при издигане на ръцете се вдишва, а при спускането се издишва. Изражението на лицето трябва да е спокойно, езикът да е опрян в небцето.

В процеса на обяснение демонстрирах пред учениците някои стандартни движения, след което заедно научихме началните постановки. Много от основните правила, на които трябва да се внимава, могат единствено да бъдат постепенно усвоени

в процеса на обучение. В този момент първият ни учебен час приключи, но след часа много от учениците проявиха силен интерес към тайдзицюен, обкръжиха ме и ме заобсипваха с въпроси, свързани както с Ин и Ян, така и с тайдзицюен. Хрумна ми, че през следващия учебен срок бих могла да организирам група по тайдзи.

Мнозина смятат, че тайдзицюен е спорт, практикуван само от възрастни хора, но всъщност това е една заблуда. Дали постановката на тялото ще е ниска или висока, дали натоварването ще е голямо, или не – всичко това зависи от физиката на практикуващия. Това е спорт, който може да се адаптира към различни възрасти и различни нужди на физиката, а не такъв, който помага само на възрастните и немошните хора. Тайдзицюен може да укрепи тялото, да подсили здравето, да регулира дишането, да направи по-гъвкави сухожилията и да активира кръвообращението, да подобри концентрацията, да закали характера. Накратко, независимо от целта, всеки би могъл да извлече от тайдзицюен онова, което му е необходимо.

高伟，本科毕业于齐齐哈尔大学，对外汉语专业，研究生就读于中央民族大学，汉语国际教育专业；2013年10月至2014年07月，作为保加利亚索菲亚孔子学院志愿者任教于瓦希尔·列夫斯基中学；2014年撰写的《保加利亚中小学汉语教学现状研究》一文，被评为“中央民族大学优秀毕业论文”。

Гао Уей завършва специалност “Преподаване на китайски език в чужбина” в университета “Цицихар”, пров. Хейлундзян, след което записва магистратура по специалност “Международно преподаване на китайски език” в Централния университет на националностите – Пекин. От октомври 2013 г. до сега е доброволец към Институт Конфуций и преподава в СОУ “Васил Левски” – гр. Русе. Нейната статия “Изследване на преподаването на китайски език в средните и начални училища в България”, написана през 2014 г. е оценена като “Отличен дисертационен труд на Централния университет на националностите”.

对国际汉语新手教师有效课堂管理的思考

高伟

德国教育家赫尔巴特曾提出：“如果不坚持温和地抓住管理的缰绳，任何功课的教学都是不可能的”。作为一名国际汉语教师，我们的教学目标是使学生运用目的语进行交际，并了解目的语文化。要实现这一教学目标，就必须保证课堂教学质量的基础上提高课堂教学效率，而这一切又似乎有赖于课堂管理。学习掌握课堂管理理论，并在教学实践中加以运用，是一名新手教师必须具备的能力。那么我们应该掌握哪些课堂管理理论、方法及原则，如何才能进行有效地课堂管理呢？

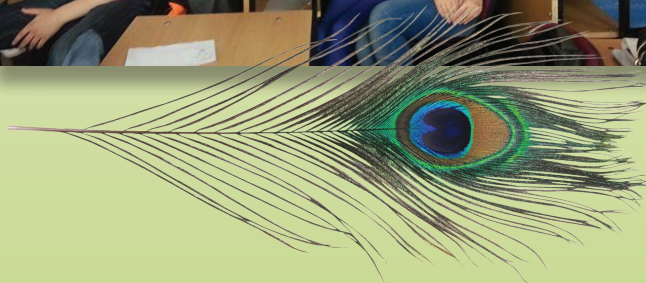
在国家汉办颁布的《国际汉语教师标准（2012版）》中，对国际汉语教师的课堂管理能力做出了明确的规定：1、了解并适应不同国家和地区的课堂管理文化（Classroom Management Styles）。2、能创造有利于汉语教学的课堂环境和气氛（Classroom Environment and Atmosphere）。3、能采用适当的策略和技巧（Strategies and Skills）实施行之有效的课堂管理。总而言之，国际汉语教师课堂管理的有效模式可以归结为一个“SAS模式”。

（一）“S”即“Style”，了解并适应不同国家的课堂管理文化

据国家汉办暨孔子学院总部发布的数据，在中外双方的共同努力下，截止2011年11月底，中国已在105个国家和地区建立350多所孔子学院和500个中小学孔子课堂，海外学汉语人数已超过4000万。当今的汉语国际教育可谓是遍地开花，形势喜人。当然，课堂管理、教学组织和教学质量等问题也随之而来。每个国家和地区都有自己的办学特色和教学理念，在不同文化背景下的课堂管理应该灵活进行调整，决不能采取一刀切的做法。从对上述案例的分析中，我们就可以得出这样的结论——没有一种策略适合所有人，没有一种方法适用于所有国家。

我们海外汉语教学的新手教师容易走进的一个误区就是将自己国家的教学理念套用于赴任国的教学对象。中国教育最大特点是应试教育，在课堂上教师以传授知识、使学生取得优异成绩为主要目标，所以对课堂纪律等要求极为严格，往往忽略学生的个性化需求。中国人习以为常的教学模式，在其他国家可能寸步难行。以泰国和美国为例，泰国的教育理念是“快乐学习”，他们要求课堂活跃并主张在学习中寻找乐趣，这就对教师课堂活动的多样性提出要求，课堂管理的教学节奏、课堂环境及纪律等都要依据这一理念进行适当地调整。美国的教育理念则是“No one left behind”，鼓励培养学生的创造性，这要求我们在课堂教学和管理中关注全体学生，对于那些学习成绩不是很理想或自我约束力较差的学生，应该及时予以鼓励绝不可以放弃，这同时也体现了美国“人人生而平等”的国家信条。

想要成为一名合格的国际汉语教师，作为新手教师的我们尚需要不断了解并适应不同国家和地区的课堂管理文化，根据所在学校班级学生的特点适时地调整我们的课堂管理策略，使其行之有效。

（二）“A”即“*Atmosphere*”，创造有利于汉语教学的课堂环境和气氛

课堂环境对学生的行为会产生十分明显的影响。研究表明，个人的需要与周围的环境有着密切的联系。所以建立良好的课堂环境，是新手教师有效的管理课堂必不可少的条件。课堂环境分为物理环境和心理环境。物理环境是指各种教学设备和设施的摆放、教师的布置和座位的安排等；课堂心理环境则是班风、校风、课堂教学活动中人与人之间的各种关系及相互影响。教师的观念和行为决定了课堂气氛，而这种气氛又反映了学生的兴趣、师生间的交流及整体的课堂教学效果。那么新手教师如何建立良好的课堂气氛，笔者认为应做到以下几点：

1、教室的布置充满人文气息

我们的课堂不需要华丽的装饰，也不应该有充满教条的标语。教室是学生学习的主战场，作为教室的主人我想他们应该最清楚什么样的设计会让自己感到轻松自在。教室可以是光荣榜，学生将自己完成的最满意的作业、作品贴在教师的墙上。它同时也可以是知识库，张贴所在国地图和中国地图、剪纸作品等供学生学习和欣赏，还可以设立图书角为学生的阅读提供便利。这些符合学生的布置，既充实又生动，为学生的学习创设有效情境。

2、合理安排学生位置

有学者认为，课堂座位的编排方式与学生的行为有很大的联系。大多数学生认为安排在前排或中间的学生是受到教师欢迎和喜爱的，而后两排的学生则是不被关注的。不同的座位安排会直接影响学生的学习动机和学习效率。所以在座位安排上要慎重。克文和门德勒（Curwin & Mendler, 1988）在大量的课堂观察中，发现了一个有趣的现象，那就是典型课堂中的80-15-5比例，也就是说典型的课堂中一般有三类学生：80%的学生很少违反规则；少数学生（15%）会周期性地违反规则；5%的学生是长期规则违反者。所以新手教师在座位编排上要特别考虑15%和5%的学生，尽量给他们额外的支持和帮助。让他们在学习中获得成就感，提高求知欲。

3、营造和谐宽松的课堂气氛

新手教师在课堂管理中要创设积极的课堂气氛，就要加强与学生的交流与沟通。每个学生都是独立的个体，他们的成长经历以及生活习惯和学习态度不尽相同，教师应加强与学生的联系，无论在学习上还是生活中要多多给予鼓励和支持。真诚地与每一位学生交流，营造良好的学习气氛，创建一个相互关爱的集体，让学生有安全感和归属感。

（三）“S”即“Strategies and Skills”，采用适当的策略和技巧实施行之有效的课堂管理

有效的课堂管理不会自动完成，它受到很多因素的影响，因此新手教师需要掌握一定的课堂管理策略，才能有效驾驭课堂。

1、合理安排教学：教学与课堂管理是相互影响的，所以合理安排教学并选择恰当的教学策略才能为课堂管理的有效实施提供条件。我们要精心设计课堂教学计划，关注每个环节，防止学生因为教学步骤的转换不当出现课堂管理问题。还要根据实际教学的需要和学生的实际情况来选择教学策略，保证教学的流畅性。

2、行为激励策略：行为心理学认为，一切的行为都是学习获得的，且可以通过再教育加以改变。课堂行为可以分为问题行为和正当行为，课堂管理不应该集中于处理问题行为而是要对其预防并强化正当行为。课堂上的强化物有很多，奖励、表扬、权利等，这些都是强化正当行为的有效强化物。考虑到课堂中的一些隐性变量我们可以从情感、态度、价值观等方面激励正当行为。例如：（1）关注需要。关注学生的真实需要，分析学生正当行为的内驱动，并刺激满足学生的需要，保持其正当行为；（2）关怀激励。对学生生活的关怀促进课堂师生的合作行为，使学生在情感上接纳课堂规则；（3）榜样激励。号召学生向身边正当行为的同学学习，调动学生表现正当行为的积极性，摒弃不良行为。

3、自我管理策略：许多优秀的教师实践表明，师生共同管理课堂，并逐步引导学生进行自我管理，是一种有效的课堂管理策略。师生共同参与，这样不仅增加了学生对班级的归属感和向心力，而且也可以满足学生自治和独立的需要。作为新手教师，我们可以引导学生进行自我管理。首先是规则的制定，制定课堂管理规则，需要师生的共同参与讨论，这样可以使学生更加清楚的理解规则制定的意义，以及如何遵守规范。其次，规则制定后需要学生互相监督实施，最初的几个星期内可以让学生对自己的表现作出评价，随后根据表现可减少次数，还可以根据实际情况，学生“提案”修改。

4、多种强化策略：强化学生的正当行为有多种方式，要想有效的进行课堂管理我们就需要多种手段的综合运用，不仅限于课堂还可以是课后。（1）发挥家庭的作用。学生良好行为的树立、学习成绩的提高，都不是一蹴而就的，课堂管理不应该只局限于课堂，还可以相应地延伸。发挥家庭的作用，因为家长对学生的性格特点和行为习惯都了如指掌，如果在学生的行为管理上有家长的参与，当学生行为发生问题时，与家长共同研究解决的办法。那么将事半功倍。新手教师应充分利用这一资源，以便能更有效地促进课堂管理。（2）集体效绩策略。集体效绩是由集体成员的表现对整个集体进行奖励的策略。当集体根据每个成员的行为而受到奖励时，集体成员将会彼此鼓励，以使集体获得奖励，使同伴由支持不良行为转变为反对不良行为。

През този месец юли Анжела Паикулова завърши втората година от следването си по специалността “Педагогика на обучението по български и китайски език” в Пловдивския университет. Споделя, че специалността ѝ допада, защото ѝ дава шанс да се докосне до един много екзотичен за нашите географски ширини език, едновременно с това осъзнава колко необходимо е умението да се владее добре и родния език. Преоткривайки богатството на китайския и българския, Анжела счита, че човек винаги има какво да научи за тях. Обича това, което прави и приема трудностите по-скоро като мотивация.

“Гадателят” на Цю Юен и вечните житейски въпроси

Анжела Паикулова

屈原《卜居》和人生的永恒问题

Невероятен е хоризонтът на човешкия мироглед. Съществуват така наречените оптични илюзии – картини, които биват възприемани по различен начин от различните хора. Едно и също изображение, но няколко гледни точки. Например на картината може да е изобразен силуетът на жена, но толкова изкусно, че едни да го виждат като възрастна старица, а други като млада дама. Монетата винаги има две страни. И именно тази теза до някаква степен е засегната в “Гадателя”.

Пътят към успеха може да бъде с много разклонения, всеки сам избира по кое да тръгне. Изборът не е никак маловажен, всеки малък избор те определя като човек. Всяка една малка стъпка от изкачването към върха е основополагаща. Целта не винаги оправдава средствата. И въпреки това, както загатнах по-рано, всеки човек има различно светоусещане за понятията “редно” и “нередно”.

“Да бъда ли — той каза — честен и открит, или пред големците да сменям глас и вид?” — тази мисъл, извадка от произведението на Цю Юен, е толкова актуална за днешната действителност! В света на работещите хора тази дилема заема челни позиции. Всички

ние рано или късно започваме да работим. Дали ще работим за някого или в най-добрия случай ще го правим за себе си, то все някога ще се изправим пред някаква нередност. Да си затворим очите и да предпочетем да сме “удобни” на работодателите е най-малката беда. Можем дори да сме стриктни в задълженията си, макар да знаем, че така въпросната нередност става все по-мощна, но какво от това, нали сме си свършили работата, нали ние няма да отнесем критиката... Или вместо това да тръгнем право срещу проблема. Да заявим, че не желаем да сме дори и най-малката брънка от веригата, която е задействала тази ситуация, която е в пълен разрез с принципите ни. И това не изчерпва въпросните варианти. Да “сменяме глас и вид” пред големците е много изкушаващо, независимо къде и по каква причина. Не е задължително да е на работното място, дори не е задължително да има нередност. Независимо дали е чрез действията ни или само чрез думите ни, ние изневеряваме на себе си, за да си извоюваме съгласието на големеца.

Една постановка в химията гласи следното: газовете и парите нямат собствен обем и форма, а заемат формата и обема на съда или пространството, в които се намират. Подобна е ситуацията и при хората, с тази разлика, че те имат собствен обем и форма, но стига да искат, могат да придобият съответните свойства спрямо пространството, в което се намират. Или както гласи друг цитат от произведението: **“Да бъде ли аз камък, да бъде ли човек, или да се огъвам подобно ремък мек?”** — можем да бъдем много пластични, подобно на пластилин. Можем да се огъваме и като “ремък мек”, но не винаги това е в определението “човек”. Ние хората сме различни и е редно притежаваме известна гъвкавост, най-малкото тя ще ни е от искам да общуваме с различни от нас личности, от които да научим много неща. Да се огъваме, да заемаме формата на съда, в който сме поставени (образно казано) не е никак отрицателно качество. Но всеки един позитив използван в неприемлива ситуация е способен да се превърне в негатив. Понякога сме алчни и залитаме по облагите, които можем да получим. И когато става въпрос за някакъв важен казус, когато трябва да отстояваме докрай принципите си — тогава сякаш не е редно да се огъваме в посоката на вятъра, който носи облагата.

“Да пазя ли честта си и да си патя с нея, или да гоня чин и чинно да живея?” — бъдем ли винаги защитници на принципите, които следваме, отстояваме ли до последно това, в което вярваме... малък е шансът да не си изпатим някога. Честолюбие то тежи в дадени ситуации, предаността също натежава. Не изпадаме ли в конфликти с околните, без значение дали са културни или не, то значи ние не сме от най-честолюбивите. Понякога да си човека, който искаш да бъдеш, изисква жертви. Жертвите, били те малки или големи, си остават жертви. Животът е цветен,

унисон с
всички да
полза, ако
м о ж е м

изпълнен както с моменти, в които сме убедени, че жертвите си заслужават, така и с такива, в които сякаш не сме толкова сигурни. Но дозата колебание винаги ще я има. По пътя към себе си човек открива не само ползи, но също така и доста лишения.

“Дали на скромна нива аз скромнен труд да дам, или да славя други, та славен да съм сам?” — ето я отново тази словоохотливост, присъща отличителна черта на някои амбициозни хора. Неслучайно е налице контрастът със скромността, защото именно чрез конфликта се ражда истината. Дали в случаите, когато е добре да изпъкнеш със словото си, ти ще предпочетеш тихичко да обереш това, което си посял? Защо пък и да не решиш да бъдеш изчерпателен и да си извоюваш едно-друго? Все спорни въпроси с още по-спорни отговори!

“Да литна ли на лебеда в полета висок, или да цопам в локва с крясък на гъсок?” — и тук сравнението е налице, контрастът — също: високо — ниско. Можем ли да паднем ниско, да робуваме на ниски страсти? Компенсацията за това, че сме го сторили, е да ни даде гласност (“крясък на гъсок”) за високите постижения, които сме постигнали. Или пък напротив – да се издигнем нависоко, но никой да не разбере за това?

Както виждаме, “Гадателят” поставя пред нас безброй дилеми, от които най-голямата е: **“Накъде да тръгна аз? По кой от двата друма?”** — безспорно единият път ще е по-стръмен от другия. И двата обаче натежават при изкачването.

“Крилото на комара от бивол по-тежи!” — тук думите са почти излишни, очевидно и малките стъпки от изкачването по баира са не по-малко основополагащи от големите. Малката грешка не е гарант за малък крах. Грешката може да е малка, а делото – голямо, славно, безгранично.

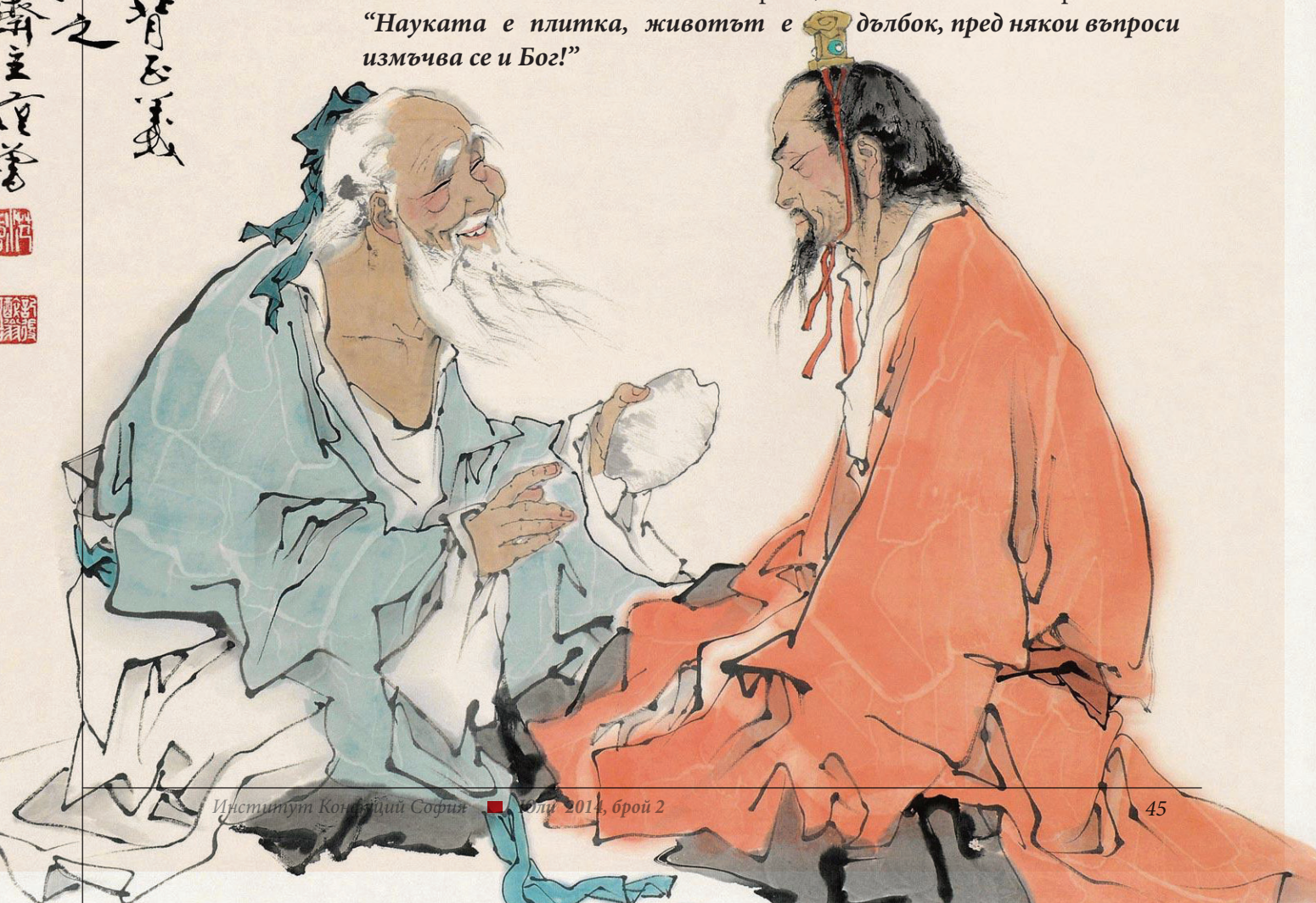
“Ах! Ах! Кому е нужна моята чистота?” — тук отново напада съмнението, което пресмята заслужават ли си сторените жертви...

未上題
作也
惟意
筆

屈子悄然危坐而有向於正哀矣
華之不察惆悵古人之痴愚至茶鼓然
而噪黃鐘寂然而棄习安邦按遠背正義
故陽為不知二者是非假著龜以決之

И тогава в отговор на всичките свои въпроси Цю Юен получава следното: *“Какво да се направи? Околните предмети самичък погледни и разни ще ги видиш от разните страни! Погледнеш ли оттук — изглежда светъл мракът, а педята от там по-дълга е от лакът.”* — както казах, всяка монета има две страни. Всяко нещо погледнато през призмата на човешкия поглед, вече не е същото. Допада ми изразът, който гласи, че двама човека никога не четат една и съща книга. Винаги ще е така. За едни положителните герои ще са едни, за други — други. Затова, дори и всичко казано дотук от мен не може да бъде наречено изконна истина, не може да бъде наложено върху никого, нито бих могла да накарам някой да вярва в него. Даже не бих могла да гарантирам дали след време, четейки го, ще бъде съгласна с всичко казано. Обстоятелствата се променят, хората също. И така е редно. Само ми се иска да стане така, че колкото и да ни се променя мирогледът, колкото и “доброто” за нас да размива очертанията си — ние да сме готови да го браним, така както правим и с живота си. Но това са много сложни въпроси, относно които авторът казва: *“Науката е плитка, животът е дълбок, пред някои въпроси измъчва се и Бог!”*

经贸汉语：合资企业与跨国企业介绍

（一）宝洁中国公司

1988年宝洁公司在广州成立了在中国第一家合资企业——广州宝洁有限公司，为了更好地发展在中国市场的业务，宝洁中国公司又在广州、北京、上海、天津、苏州等地开设了十几家合资、独资企业。

十几年来，宝洁中国公司生产了飘柔、玉兰油等许多质量一流、深受消费者喜爱的产品。迄今为止，宝洁在中国投资总额已超过10亿美元，员工有4000名左右。从1993年起，宝洁中国公司连续多年成为向国家交税最多的轻工企业。

（二）博西家电集团

博西家电集团由全球著名的博世公司和西门子共同设立，双方各拥有50%的股份，销售额目前在欧洲排名第一，在世界排名第三。经过最近30年的发展，博世和西门子家电集团已经从德国本土的一个制造商成长为一家大型跨国公司，在全球家电市场占有很大份额，并且成为领导世界家用电器发展的力量之一。现在博西家电集团在欧洲、南美洲、北美洲和亚洲共有37家生产基地，员工33 000人，为全球的用户生产洗衣机、冰箱、热水器、微波炉等系列家电产品，同时还拥有全球的销售和售后服务系统。

专用名词：

宝洁中国公司 Bǎojié Zhōngguó Gōngsī: Procter & Gamble China Ltd.

飘柔 Piāoróu: Rejoice (марка на шампоан)

玉兰油 Yùlányóu: Oil of Olay

博西家电集团 Bóxī Jiādiàn Jítuán: Bosch & Siemens Home Appliance Group

生词和短语：

合资企业 hézī qǐyè: консорциум, джойнт венчър, предприятие със смесено участие

跨国企业 kuàguó qǐyè: мултинационално предприятие

独资企业 dúzī qǐyè: еднолично предприятие

深受... 喜爱 shēnshòu... xǐ'ài: любим на..., харесван от...

迄今（为止）qìjīn(wéizhǐ): до настоящия момент, до наши дни

投资总额 tóuzī zǒng'é: обща стойност на инвестициите

交税 jiāoshuì: плащам данъци

轻工 qīnggōng: лека промишленост

股份 gǔfēn: дялове, акции

制造商 zhìzàoshāng: производител

排名 páimíng: нареждам се (в класация)

本土 běntǔ: местен, локален

份额 fèn'é: дял, квота

生产基地 shēngchǎn jīdì: производствена база

微波炉 wēibōlú: микровълнова фурна

系统 xìtǒng: система

一、近义词辨析

[占有] [拥有]

1. 占有: заемам, имам, държа

占有+优势/地位

- 1) 燕京啤酒在北京占有90%的市场份额。
- 2) 两家公司合并后各占有50%的股份。
- 3) 国有企业在国民经济中占有重要地位。

2. 拥有: притежавам, имам

拥有+ 土地/人口/财产/资源

- 1) 中国拥有960万平方公里的土地。
- 2) 这个集团拥有七家子公司。
- 3) 中国西部拥有丰富的自然资源。

二、请用“占有”或“拥有”填空:

1. 他们的公司_____2000万元资产。
2. 工业在国民经济中_____非常重要的地位。
3. 中国_____丰富的人力资源。
4. 格兰仕微波炉在国内同类产品_____70%的市场份额。

三、请用所给的词填空:

排名	联合	设立	深受…喜爱	占有
全球	品种	本土	迄今为止	连续

_____著名的汽车制造商德国“大众”汽车公司_____中国“第一汽车集团”公司_____了一个合资公司——“一汽大众”公司。双方合作生产了很多款汽车，如：高尔夫（Golf）、宝来（Bora）、捷达（Jetta）等，_____丰富，_____消费者_____。_____，“一汽大众”公司在中国家用汽车市场_____相当大的市场份额，销售额_____多年_____前三位。当然，他们和中国_____汽车制造商之间也有激烈的竞争。

答案:

- 二: 1. 拥有 2. 占有 3. 拥有 4. 占有
- 三: 全球、联合、设立、品种、深受…喜爱、迄今为止、占有、连续、排名、本土

СВЕТОВЕН ДЕН НА ИНСТИТУТИТЕ КОНФУЦИЙ

Тази година “Институт Конфуций в София” ще се присъедини към честването на Световния ден на Институтите Конфуций по света – 27 септември 2014 г., своеобразен празник на китайската култура, език и традиции. На тази дата се навършват десет години от основаването на първия Институт Конфуций в Сеул, Южна Корея. Празникът в София е само част от глобалното честване на Световния ден на Институтите Конфуций – международна програма от събития, които ще се проведат в над сто държави на шест континента.

По време на празненството, организирано от “Институт Конфуций в София”, ще имате възможност да се запознаете с природата, културата и традициите на Китай чрез специално организирани фотоизложба, демонстрации на китайски традиционни игри, изкуства и калиграфия, дегустация на чай и китайски деликатеси, музикални програми и много други интересни прояви.

Специален гост на събитието ще бъде Нобеловият лауреат по литература за 2012 г. – проф. Мо Йен – получилият международно признание китайски писател-новелист. На 27 септември сутринта в сградата на Софийския университет ще бъде проведена церемония по връчване на почетния знак Doctor Honoris Causa на проф. Мо Йен, като церемонията ще бъде водена от ректора на университета проф. дин Иван Илчев с участието на президента на Република България Росен Плевнелиев и членове на Академичния съвет на СУ. В същия ден ще се проведе и кратък литературен форум – обсъждане на преводи на произведения на автора. Част от програмата е и церемонията по връчване на награди на победителите от литературния конкурс “Нефритени слова”, организиран от “Институт Конфуций в София”, чиято тема тази година е превод на кратки разкази на Мо Йен.

Екипът на “Институт Конфуций в София” искрено се надява 27 септември 2014 г. да се превърне в ден на радост, споделени моменти и възможности за обогатяване на светогледа и знанията за Китай и неговата необятна култура.

СЕДМИЦА НА ИНСТИТУТ КОНФУЦИЙ

От 1 до 8 октомври 2014 г. за пореден път ще се проведе “Седмичната на Институт Конфуций в София”, по време на която ще бъде представена серия от открити лекции и семинари на теми, свързани с езика, културата, традициите, съвременното изкуство, религиозните вярвания и икономическото развитие на Китай. Лектори на семинарите ще бъдат български и чуждестранни преподаватели, водещи специалисти в областта на китаистиката и изтокознанието. Срещите и семинарите ще предоставят възможност за изява и дискусия не само на хора от академичните среди, но и на студенти и хора с научни интереси в областта на ориенталистиката.

СПИСАНИЕ “ИНСТИТУТ КОНФУЦИЙ В СОФИЯ” НАБИРА СТАТИИ

Скъпи читатели, за предстоящия трети брой на списание “Институт Конфуций в София” отправяме покана към по-широк кръг от преподаватели по китайски език, специалисти и любители на китайската култура и език, да ни изпратят свои научно-популярни статии и есета за следните рубрики:

- **КУЛТУРНА ПАНОРАМА** (文化博览): в тази рубрика ще бъдат поместени живи и интересни материали, отразяващи съвременния културен живот на Китай, както и по-значими културни феномени и събития.
- **КИТАЙСКИ ОБИЧАИ** (中国风尚): рубриката ще представя на читателите изследвания върху обичаите и традициите, както на Ханската националност, така и на китайските малцинства, от древността до наши дни.
- **ДРЕВНОСТ И СЪВРЕМИЕ** (说古论今): тук ще бъдат помествани научни или научно-популярни статии, изследващи културни, политически и исторически феномени и тяхното отражение в съвременния живот на Китай, или съвременното състояние и развитие на богатото историческо наследство на страната.
- **ВПЕЧАТЛЕНИЯ ОТ ПОДНЕБЕСНАТА** (印象九州): в рубриката ще намират място оригинални и въздействащи есета от автори, които изучават китайски език, любители са на китайската култура, или живеят и пътуват в Китай. Това могат да бъдат интересни истории за преживявания по време на престоя в Китай, както и споделяне на лични впечатления от досега с китайския език и култура.
- **ПЪТЕШЕСТВИЯ ИЗ КИТАЙ** (畅游中国): в рубриката ще бъдат публикувани ярки и увлекателни пътеписи, придружени със снимков материал, както и статии за уникални туристически обекти и атракции в Китай.
- **ЛИТЕРАТУРЕН КЪТ** (文学角落): в тази рубрика ще бъдат публикувани оригинални преводи на литературни произведения или есета от китайски или старокитайски език. Авторите на преводите могат да бъдат както студенти, така и завършили китаисти или утвърдени преводачи.
- **ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ САЛОН** (教师沙龙): тук ще бъдат помествани есета и статии на преподаватели по китайски език, които споделят своя опит, придобит в учителската практика или дискутират въпроси, свързани с методологията на преподаване, дават перспективи и идеи в областта на китаистиката и др.
- **РАЗКАЗИ В КАРТИНИ** (图片故事): в тази рубрика ще намерят място творбите на автори с изявени фотографски заложби, които чрез снимков материал ще разкажат за свои пътувания или преживявания в Китай.
- **КИТАЙ И СВЕТОВНАТА КУЛТУРА** (中国与世界文化): рубриката ще представя научни изследвания върху контактите между Източната и Западната цивилизация през историческите периоди, влиянието на китайската култура върху съседните държави и региони, както и изследвания на межкултурните взаимодействия между Китай и останалите части на света в съвременен или диахронен аспект.
- **СВЕТОВНО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО** (世界文化遗产): тази рубрика е посветена на научни статии за обектите от Списъка на световното културно и природно наследство на ЮНЕСКО, които се намират на територията на Китай.

Редакторската колегия на списанието насърчава активното творческо участие на всички свои читатели, за да успеем с общи усилия да направим всеки следващ брой все по-добър! Очакваме вашите интересни и научно-образователни материали на адреса на “Институт Конфуций в София”: cis@dir.bg.

Вече можете да откриете
електронните версии
на всички издания на
Институт Конфуций в София
на обновления ни уеб-сайт:
<http://confuciusinstitute.bg/>

主管：国家汉办/孔子学院总部
主办：索非亚“圣·克利门特·奥赫里德斯基”大学
编辑出版：索非亚孔子学院
主编：Antonia Tsankova
执行主编：Maria Marinova
编委：葛志强, Alexander Alexiev, Antonia Tsankova, Maria Marinova
美术设计、预印：AVES 独资有限责任公司
印刷：索非亚“圣·克利门特·奥赫里德斯基”大学出版社
国际连续出版号：1314-9601
编辑部地址：索非亚孔子学院, Todor Alexandrov大道79号, 索非亚市, 邮编: 1303
编辑部电话：+3592 822 30 19
传真：+3592 822 30 19
电子信箱：cis@dir.bg

Управителен орган：Държавна канцелария за разпространение на китайския език в чужбина / Централна на Институт Конфуций
Организатор：Софийски университет „Св. Климент Охридски“
Издател：Институт Конфуций в София
Главен редактор：Антония Цанкова
Изпълнителен главен редактор：Мария Маринова
Редакционна комисия：Гъ Джъдзян, Александър Алексиев, Антония Цанкова, Мария Маринова
Дизайн и предпечат：AVES EOOD
Печат：Университетско издателство “Св. Климент Охридски”
ISSN：1314-9601
Адрес на редакцията：Институт Конфуций в София, София 1303, бул. „Тодор Александров“ № 79
Телефон на редакцията：+3592 822 30 19
Факс：+3592 822 30 19
Е-поща：cis@dir.bg

